Dinsdag 8 Februari 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang, No. 4126

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 2.00 per maand [Aruba *f* 2.50] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers *f* 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES. Postbus 14. Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat. Kralendijk.

Vaticaan protesteert tegen fascistische schenners van Vaticaans grondgebied.

Rode troepen in Narva's buitenwijken.

Tijdelijke Inzinking strijd om Rome.

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Op 7 Februari kwamen onze troepen ten Zuiden van Siversky al vechtende vooruit en veroverden zij de plaatsen Natalina, Belkovo, Tsjeremnya, de dorpen Ptsjelovo, Pesotsjnyi, Most, Sjupogolovo, Laronino, Gudkovo en het spoorwegstation Sjelovo. Ten Noorden en ten Noord-Westen van Novosokolniki leverden onze troepen offensieve gevechten waarbij zij meer dan 80 plaatsen veroverden. Hieronder behoorden Zentsovo, Artemonovo, Putinino, Vasjki, Geostilovo, Gostitovo, Semenevo en Ryksjino (de laatste op 30 kilometer ten Westen van Novoskolniki.)

Onze troepen bereikten Nikopol uit het Oosten en vechten in de buitenwijken van de stad. In de Dnjeprbocht blijven onze troepen gevechten leveren ter uitroeiing van de vijandelijke groep, welke in het gebied van Nikopol werd afgesneden. De plaatsen Novo Ivanovka, Maksimovki, Krasno, Grigorievka, Novo Pavlovka en Zadglovka werden veroverd.

Ten Noorden van Zvenigorodka en Sjpola gingen onze troepen voort met hun gevechten ter uitroeiing van de omsingelde vijandelijke groeperingen en haalden zij de ring nauwer toe. De plaatsen Popovka, Mezarytsji, Bolho, Staroseley, Vesavok en Klytsjkovo werden veroverd.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsoperaties plaats en werd artillerie- en mortiervuur gewisseld. Op enkele punten werden gevechten van plaatselijk belang geleverd. Op 6 Februari ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 53 Duitse tanks. 71 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur". (Londen, (AP) 7.2).

HET ANDER GEVAAR.

Het conservatie Portugese blad „Avoz zeide: „Nu Duitsland definitief een defensieve oorlog voert is het enige ware gevaar voor Europa: Rusland."

„Avoz" publiceert dagelijks krachtige artikelen waarin nadruk gelegd wordt op „de misdaden, welke door Sovjet Rusland zijn gepleegd tegen de Baltische staten" (Lissabon, (AP) 7.2).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

„Noordelijk deel van de Stille Oceaan: Op 4 Februari om 22 uur (Tokio-tijd) hebben Noordamerikaanse vlooteenheden de vijandelijke installaties op de Zuidelijke en Oostelijke kusten van Paramusjiro gebombardeerd. Er werden enige branden gesticht en een niet geïdentificeerd schip werd getroffen en aan de grond gezet. De vijandelijke kustkanonnen beantwoordden het vuur, doch de Noordamerikaanse eenheden liepen geen schade op. Tijdens dezelfde nacht bombardeerde een formatie van Japanse vliegtuigen Paramusjiro en Sjimusju. Alle Noordamerikaanse vliegtuigen keerden terug." (Washington, (AP) 7.2).

LANDING OP DE KOERILEN VOORSPELD.

Een bericht uit Tokio, dat door de radio van Berlijn werd uitgezonden, deelde mede, dat mogelijk in de lente Noordamerikaanse strijdkrachten zouden trachten te landen op de Koerileneilanden, welke zich ten Noord-Oosten van de Japanse hoofdeilanden uitstrekken.

Het Japanse nieuwsblad „Yomiuri Hochi", waaraan het bericht ontleend werd, zeide, dat de Noordamerikaanse vlooteenheden in het Noordelijk deel van de Stille Oceaan „de laatste tijd versterkt zijn" en dat tot de Noordamerikaanse strijdkrachten „krachtige formaties luchttroepen" behoren (New-York (AP) 7.2).

DUITSER VERDWENEN.

Een hoge autoriteit van de Duitse Ambassade in Istanbul, die onder observatie van de Gestapo was, is verdwenen.

Franz von Papen heeft zijn vacantie in de Bursa- bergen onderbroken om naar Istanbul terug te keren en het onderzoek te leiden. De Duitsers vrezen blijkbaar, dat de Geallieerden uit deze verdwijning baat zouden kunnen trekken.

De Britse Ambassade verklaarde hieromtrent niets te weten, maar zeide ook te willen weten waar de man zich ophoudt. De verdwenen autoriteit is een der meest vooraanstaande leden van de Duitse Ambassade.

Men gelooft, dat hij zich ergens in Istanbul schuilhoudt. Een bericht zeide, dat hij opdracht kreeg naar Duitsland te gaan onder bedreiging van de Gestapo toen hij verdween. (Istanbul, (AP) 7.2).

DE FRANSE KOLONIALE CONFERENTIE.

De Afgevaardigden op de Franse Koloniale Conferentie te Brazzaville gaven hun verlangen te kennen voor de vorming van een Rijksfederatie om de stem der koloniën in de Franse naoorlogse politiek te versterken, terwijl de Commissaris voor Koloniën, René Pleven, van mening was dat een beslissende oplossing van dit probleem moet wachten tot het Franse volk zelf een beslissing kan nemen.

De beslissing der vergaderden zullen natuurlijk slechts van adviserenaard zijn. De conferentie, welke het erover eens was, dat de vertegenwoordiging der koloniën vóór de oorlog onvoldoende was, ontving drie voorstellen: Het eerste dringt aan op een grotere koloniale vertegenwoordiging in het parlement te Parijs; het tweede stelt de vorming van een Koloniale Raad voor met adviserende machten, terwijl het derde voorstel een nieuwe bijeenkomst beoogt van afgevaardigden uit het moederland en de koloniën om te beraadslagen over quaesties het gehele Rijk betreffende (Brazzaville, (AP) 7.2).

HULL OVER HET EEN EN ANDER.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull deelde mede, dat het State Department voortdurend de wapenstilstandsvoorwaarden bestudeert, welke aan Duitsland zullen moeten worden opgelegd, doch dat hij niet wist of enige gegevens welke hieromtrent in Washington werden opgesteld, zijn voorgelegd aan de Geallieerde Adviescommissie in Londen.

Op een persconferentie legde de Secretaris nadruk op de taak van de raad om de wapenstilstandsvoorwaarden te bestuderen en liet hij de mogelijkheid open, dat enkele Noordamerikaanse voorstellen naar voren zijn gebracht. Hull weigerde om — wat hij noemde — de delicate quaestie van Ruslands houding ten opzichte van Polen te bespreken. Een vraag of de Geallieerden van plan zijn het gebied in Zuid-Italië, dat bestuurd wordt door Maarschalk Pietro Badoglio onder Koning Vittorio Emanuele, uit te breiden, verwees hij naar het Departement van Oorlog. Hij gaf te kennen, dat het laatste Noordamerikaanse protest aan Japan tegen de mishandeling der Noordamerikaanse krijgsgevangenen en burgerlijke geïnterneerden waarschijnlijk in de naaste toekomst zal worden bekendgemaakt. (Washington, (AP) 7.2).

HULL EN WALLACE.

De Noordamerikaanse Staatssecretaris Cordell Hull deelde op een persconferentie mede, dat hij geen commentaar te leveren had op de verklaring, welke Vice-President Henry A. Wallace Zondag te San Diego (Californië) deed: „Ik ben er niet zeker van, dat Argentinië's breuk met de as voldoende is om ons te redden van de machten, welke op weg zijn dit werelddeel in gevaar te brengen."

Hull zeide, dat hij niets nieuws te zeggen had met betrekking tot Argentinië, aangezien er nog verschillende phasen in deze quaestie zijn, die hij nog niet kan bespreken (Washington, (AP) 7.2).

DE AANVAL OP HELSINKI.

De radio van Moskou zeide in een eerste officiële bekendmaking over de aanval van Zondagavond op Helsinki, dat deze werd uitgevoerd door een „grote groep" bommenwerpers, welke de industrie-doelen alsook spoorwegkruispunten en haven-installaties bestookte.

Moskou zeide, dat het centrale deel van de stad ernstig getroffen werd en dat de terugkerende bemanningen meer dan 30 branden zagen, welke vergezeld waren van hevige ontploffingen. „Er werden grote branden gezien in het gebied der gasfabrieken, de legerbarakken bij de electro-technische fabrieken en haar opslagplaatsen. De vlammen konden gezien worden door de bemanningen die de doelen verlieten over een afstand van meer dan 250 kilometer. Er werden voltreffers geplaatst nabij de scheepswerven en verschrikkelijke ontploffingen werden gemeld in de buurt van de auto-fabriek." (Londen, (AP) 7.2).

EERSTE OOGGETUIGE-VERSLAG

Het eerste ooggetuige-verslag van de aanval op Helsinki werd gegeven door den Spaansen Consul aldaar, genaamd Sanchez, die Maandagmiddag per vliegtuig in Stockholm aankwam. Hij beschreef de aanval als de hevigste, welke de stad ooit had ondergaan. Alle tramverkeer is opgezet. Het centrale spoorwegstation is buiten gebruik. Sanchez zeide, dat binnen het half uur nog tweemaal het luchtalarm klonk in de namiddag, doch dat er geen bommen vielen. (Stockholm, (AP) 7.2).

WAARNEMEND PREMIER VAN FINLAND.

Een bericht uit Helsinki deelt mede, dat de Finse Minister van Financiën Vaino Tanner als oudste lid van het Finse cabinet, thans optreedt als waarnemend Premier ter vervanging van Edwin Linkomies, die de laatste drie weken ziek in het hospitaal ligt (Stockholm, (AP) 7.2).

AANVAL OP SORONG.

Zware bommenwerpers hebben vijandelijke bevoorradingscentra te Sorong in Nederlands Nieuw Guinea aangevallen en er grote branden veroorzaakt.

DRIE BARKEN TOT ZINKEN.

Typhoon-vliegtuigen van de Raf hebben drie barken bij de Nederlandse kust tot zinken gebracht.

DUITSE BOM OP VATICAANSTAD

Een bericht in het blad „Handels Sjoefarts Tidningen" van Gothenburg deelt mede, dat een Duits vliegtuig, hetwelk poogde een noodlanding te doen in Vaticaanstad na een luchtgevecht met Geallieerde vliegtuigen, een bom wierp binnen de muren van het Vaticaan en een ander op korte afstand buiten Rome (Stockholm, (AP) 7.2).

GEWAPENDE FASCISTEN DRINGEN VATICAANSGEBIED BINNEN.

De radio van het Vaticaan heeft de volgende bekendmaking uitgezonden, die gepubliceerd was in de Osservatore Romano:

Gedurende de nacht van 3 en 4 Februari hebben gewapende personen onder leiding van Dr. Pietro Caruso, die volgens de Italiaanse kranten enkele dagen geleden tot hoofd der politie werd benoemd, zich met geweld toegang verschaft tot de Patriarchale Basiliek van Sint Paulus-buiten-de-Muren. Hierdoor werd de exterritorialiteit, welke door het plechtige Lateraanse verdrag gewaarborgd is, geschonden. Autoriteiten van het Vaticaan hebben zich terstond, toen haar het geval gemeld werd, naar de Basiliek begeven om nadat zij Caruso met zijn gewapende gezellen gevonden hadden een formeel protest te uiten. De Heilige Stoel herhaalt zijn diepe teleurstelling. (New York, (AP) 8.2).

Uit Londen komt nog het bericht: Het Vaticaan heeft formeel de gewapende fascisten ervan beschuldigd zich een toegang te hebben verschaft tot de Basiliek van den Heiligen Paulus te Rome, welke bij het Lateraans Verdrag als behorende bij Vaticaanstad werd gewaarmerkt.

Voor het eerst in deze oorlog heeft het Vaticaan met naam en toenaam iemand genoemd. Caruso is een oude bekende fascist, dien de nazies tot hoofd van politie bombardeerden. Caruso had de beschikking over sterke gewapende benden ten einde de orde te bewaren, wanneer de Geallieerden Rome zouden naderen. De radio van het Vaticaan heeft tot nu toe niet gemeld, waarom Caruso zich een toegang tot San Paulo heeft geforceerd, maar volgens in Londen uit onzijdige landen ontvangen berichten zijn de fascistische Italiaanse officieren thans doende overal te speuren naar niet-fascistische officieren en Joden, die zich mogelijkerwijze verbergen. Een dezer, die in het Collegio Romano gevonden werd was de Luchtmacht-generaal Monti. (Londen, (AP) 8.2).

Het nieuws van vandaag.

Het gaat nu naar Letland toe. Het communiqué, dat gisteravond door het Russische Hoofdcommando werd uitgegeven, deelde mede, dat 80 plaatsen genomen zijn in het offensief ten Westen van Novosokolniki. Novosokolniki vindt men niet op alle kaarten omdat het niet zulk een grote plaats is. Maar als men Velikie Lukie vindt, dat wete men dat Novosokolniki er iets ten Westen van ligt. En nog 30 kilometer verder naar het Westen stormen de Russische colonnes voort naar Letland. Riga, de hoofdstad van deze republiek, aan de Golf van dezelfde naam, is het grote doel.

In Estland vechten de Russen intussen nog om Narva. De Rode troepen zijn in de buitenwijken van deze stad maar hebben haar nog niet in hun bezit. Duizenden kilometers ten Zuiden van Narva woedt de strijd om het grote mangaancentrum Nikopol. Ook hier vinden straatgevechten plaats en de omsingelde Duitsers lijden er bloedige verliezen. Zo gaat de strijd in Rusland. En hij gaat goed.

Minder goed verlopen de gevechten in Italië. De Geallieerden worden wel nergens teruggedrongen — o neen — maar ook komen zij heel langzaam en soms in het geheel niet vooruit. In Londen is men duidelijk bezorgd om de toestand op het bruggehoofd van Nettuno. De nazies hebben grote versterkingen aangevoerd en deze liggen nu voor de defensie-ring der Geallieerde strijdkrachten.

De gevechten zijn er enigszins gelluwd en in het Geallieerde Hoofdkwartier in Algiers meldt, dat de Geallieerden hun stellingen hebben geconsolideerd. Maar elk ogenblik kunnen de nazies hun hevige aanvallen hernieuwen en als aanwijzing, dat zij niet lang zullen wachten worden hevige bombardementen en beschietingen uitgevoerd op de Geallieerde troepenmachten. Een noodhospitaal der Geallieerden moest er ook aan geloven. Tientallen — waaronder dokters en verpleegsters — vonden de dood of werden ernstig gewond.

In Rome heeft een incident plaatsgevonden, dat een krachtig protest van het Vaticaan heeft uitgelokt. Zelfs heeft men den fascistischen Praefect van Rome, een zekeren Caruso, bij name genoemd omdat hij met zijn trawanten de St. Paulus Basiliek binnendrong. Hieruit blijkt weer, dat het tussen het Vaticaan en de fascisten niet botert, al wil een schrijver in het Sovjetorgaan „Izvestia" het tegendeel beweren.

Spanje heeft nu verschillende Italiaanse schepen, die in Spaanse havens lagen, vrijgegeven aan de Badoglio-regering. Dit is een stap in de goede richting van Dictator Franco. Maar het is nog niet genoeg.

Leendert Langeveld.

BIJ EEN VERTREK.

„De moderne oorlogsindustrie moge oorzaak zijn, dat bewapening en tactische voorschriften snel en vaak veranderen; de grondregels, waarop de tucht en paraatheid ener weermacht moeten steunen, zijn door alle eeuwen heen dezelfde gebleven. Deze stelling moge ieder marinier bij de militaire vorming van schepelingen en dienstplichtigen al op zijn eigen manier onder woorden brengen, daar hij de kern der zaak begrijpt, zal zijn voorbeeld een tekort aan woorden aanvullen."

Uit: „Het Corps Mariniers en zijn Vaandel", blz. 80.

Op 17 Augustus 1923 leverde het Koninklijk Instituut voor de Marine, na een twee en twintigjarige onderbreking wederom een 2en Luitenant der Mariniers af en wel den 2en Luitenant L. Langeveld, een nieuwe eersteling na een periode van detachering van officieren voor het Corps Mariniers uit de Marine en de Landmacht.

De jonge luitenant ving zijn loopbaan uiteraard aan in de Marinierskazerne te Rotterdam en diende o.a. aan boord van Hr. Ms. „Tromp" en Hr. Ms. „Hertog Hendrik", om vervolgens in 1929 naar Nederlands Oost-Indië te vertrekken, alwaar hij met de instructie belast werd op de Kweekschool voor Inlandse schepelingen te Makassar.

Na te zijn overgeplaatst naar de Marinierskazerne Goebeng te Soerabaia als officier-instructeur, repatrieerde Luitenant Langeveld in 1933, om wederom naar de oude Marinierskazerne te Rotterdam terug te keren.

Het volgend jaar werd aan het Corps Mariniers een eretaak opgedragen, n.l. om deel uit te maken van de contingenten neutrale troepen bij gelegenheid van het plebisciet in het Saar-gebied.

Nog herinneren wij ons levendig welk een uitstekende indruk onze blauwe zeesoldaten op onzen huidigen vijand maakten en het doet ons zo van harte goed, dat wij er thans aan kunnen toevoegen, dat diezelfde vijand inmiddels in 1940 aan den lijve heeft ondervonden, dat de Mariniers niet alleen uiterlijk model-soldaten zijn, maar ook in het werkelijk gevecht als tegenstanders van de eerste rang moeten worden erkend. De inmiddels tot Kapitein der Mariniers bevorderde officier Langeveld, maakte als compagniescommandant de bewaking in het Saargebied mede.

Na nog enkele jaren als eerste officier te Rotterdam te zijn opgetreden, werd de Kapitein Langeveld in 1938 overgeplaatst naar Nederlands West-Indië, naar het Waterfort als Commandant van het Waldetachement Mariniers, in welke functie velen op Curaçao den thans tot Luitenant-Kolonel der Mariniers bevorderden Officier zo goed kennen.

Wij citeerden hierboven een kort gedeelte uit een boekje over het Corps Mariniers en wij geloven geheel in de geest van thans vertrekkenden hoofdofficier van dit Corps te handelen, indien wij deze woorden geheel tot de zijne maken, omdat het juist dit stempel was, dat op zijn werkzaamheid in ons gebiedsdeel zo nadrukkelijk was geplaatst.

De Overste Langeveld paarde de eenvoud van den zeeman met de stramheid van den soldaat en had bovendien een plichtsopvatting, die velen van hoog tot laag tot voorbeeld mag worden gesteld.

Mogen zijn geslotenheid en zijn stroefheid wellicht een probleem hebben opgeleverd, vooral voor hen, die in zijn naaste omgeving werkten, daartegenover stond een dusdanige mate aan oprechtheid en rechtvaardigheidsgevoel, dat het ware „dienen", in de zuivere militaire zin van het woord, onder zijn bevelen toch een genoegen kon zijn.

Curaçao heeft een nieuw, een veelbesproken en veel becritiseerd weermacht-instituut, het nieuwe leger met een oude naam, de Schutterij. Indien er één persoonsnaam aan dit Instituut met al zijn fouten en zijn onmiskenbaar goede eigenschappen verbonden dient te blijven, dan is dat de naam van Overste Langeveld, die er zo veel voor heeft gedaan, tezamen met zijn Mariniers.

Het is niet de plaats om er in dit korte beschouwinkje over uit te wijden, maar wij kunnen volstaan met te zeggen, dat het goede, dat de Schutterij heeft en ook in de toekomst hebben kan, regelrecht stamt uit het Corps ware soldaten, waarvan in het bovenschrift werd gerept.

Alhoewel zijn geslotenheid hem belette, evenals zijn aangeboren bescheidenheid, om persoonlijk de voorgrond te treden in het sociale leven, mag niet worden vergeten, dat de „Kapitein Langeveld" de geestelijke vader van de Wandelsport op Curaçao is geweest, waarvan hij de geboorte met zoveel enthousiasme inluidde.

Binnenkort zal het Commando worden overgegeven in eens anders hand, omdat Overste Langeveld naar elders geroepen is. Moge het hem en zijn gezin zeer, zeer goed gaan en moge de geest van tucht en paraatheid, die hij in zo hoge mate bezat, vaardig blijven over Curaçao's jonge Weermacht, die hem niet anders dan zeer dankbaar zijn. X.

Bij deze woorden van een militairen medewerker voegen wij gaarne die van al onze lezers en onszelve. Zeer vaak hebben de Amigoe-vrienden de naam van Overste Langeveld in hun blad gezien en het was steeds in goede zin. Wij herinneren ons niet ooit critiek te hebben geoefend op het beleid van Overste Langeveld; integendeel, vaak was er gelegenheid hem hulde te brengen. Wij wensen den Heer Langeveld veel succes bij zijn verdere loopbaan. Wij zijn er zeker van, wanneer straks de telegrammen van de invasie en de bevrijding ons bereiken, daar de naam Langeveld in te zullen lezen. Op die wijze zal er ere zijn voor Langeveld & Curaçao.

Morgenochtend 10.30 uur zal Overste Leendert Langeveld het garnizoenscommando overdragen aan den niet minder bekwamen krijger Majoor Ebel Leonard Venema, die voortaan zijn tijd tussen Suffisant en de Politie zal gaan verdelen.

BEZORGDHEID IN TOKIO.

De radio van Tokio heeft het volgende verklaard:

„De vijandelijke aanval op de Noordelijke Tsjisjima (Koerilen) eilanden moet niet lichtvaardig worden beoordeeld". De luisterdiensten der Noordamerikaanse regering, die de Japanse uitzending opvingen, zeiden, dat dit blijkbaar slaat op het bombardement van Paramusjiro door Noordamerikaanse oorlogsschepen. Aangezien echter het Zuidelijk deel van Paramusjiro werd beschoten, is het mogelijk dat de uitzending refereert naar vroegere luchtaanvallen door Noordamerikaanse vliegtuigen. Met de bewering, dat „het vijandelijke offensief in het gehele gebied van de Stille Oceaan dat een nieuwe stap zal worden opgevoerd", waarschuwde de radio van Tokio: „Het is slechts 11 uren naar Tokio voor de Vliegende Forten van den vijand...... De oorlogstoestand in de Stille Oceaan wordt ernstiger." (New York, (AP) 7.2).

Noordamerikaans predikant publiceert boekje van Aruba.

„Aruban Annals" van Ds. William Rufus Rings. [1])

Het is treurig, maar waar, dat noch ons staatsdeel, noch zijn gebiedsdelen een behoorlijk geschiedenisboek bezitten. Het boek van Hamelberg, dat alleen aanspraak kan maken op de naam van serieus werk, is niet af en bovendien niet meer te koop. Voor de rest bestaan er slechts enkele brochures, waarvan die van Ameiunxen nog het best is, maar te onvolledig en te ondeskundig geschreven. Bovendien is het niet gedocumenteerd. Toen Ds. Rings in 1942 op Aruba aankwam, gevoelde hij dit gemis en doortastend als Noordamerikanen zijn, schreef hij een reeks opstellen, die gestencild in de handel gebracht worden. Sedert Augustus 1943 heeft zijn boekje „Aruban Annals" al 4 oplagen gehad!

Het nare is dat thans overal boeken over onze eilanden verschijnen, oppervlakkige encyclopedie-stukjes, die in een boek over ons rijk nu eenmaal niet weggelaten kunnen worden, maar die verder buiten verband staan, zoals in het pas verschenen boek van Dr. B. Landheer „The Netherlands."

Ds. Rings' boekje is daarom zeer welkom. De uitgave is simpel: 37 grote, dicht bedrukte gestencilde bladzijden, maar uitnemend onderverdeeld en zelfs voorzien van een handig oriëntatiekaartje. Een behoorlijke kaart van onze eilanden bestond ook niet, behalve de verouderde „Topographische kaart". Helaas is het ook in dit opzicht niet Nederland, maar zijn het de Verenigde Staten geweest, die bewezen, dat het wel kon. Onmiddellijk na de aankomst der Noordamerikanen heeft het War Department een herdruk laten verschijnen van deze oude kaart, weliswaar zonder kleuren, maar geheel bijgewerkt.

„Aruban Annals" bedoelt niet een wetenschappelijk werk te zijn, maar het slaagt uitnemend in wat het wil: Aruba bekend maken, een indruk geven van dit zo belangrijke eiland en zijn nijvere volk.

Eerst volgen enkele bladzijden over de geologie, vervolgens over de oudste bewoners, de naam des eilands, de komst der Nederlanders en de verwikkelingen. Hierna volgt het enige hoofdstuk, dat niet goed is, nl. over het bestuur van Aruba. In dit hoofdstukje staan verschillende onjuistheden en ook worden niet de **officiële** Engelse benamingen gebruikt, zodat men bij „Council of State" aanvankelijk aan de Raad van Bestuur (Privy Council) denkt, terwijl de Staten (the States) bedoeld is, waarvan trouwens een niet adaequate voorstelling gegeven wordt evenals van de Politieraad, die in het Engels geen Council of Police, maar Local Council heet.

Na verder over de monetaire historie van het eiland te hebben geschreven, volgt een hoofdstuk over de Arubanen, waarvoor de schrijver — en terecht — een grote sympathie blijkt te hebben opgevat en die hij prijst om hun zin voor orde en netheid. Het Papiament wordt beschreven; enig idee van het onderwijs wordt gegeven en hierna volgt een paragraaf over de godsdiensten.

Ds. Rings zegt, dat hij op Aruba „de schoonste, netste en meest tot eerbied stemmende interieuren van alle Katholieke kerken in de tropen heeft aangetroffen" (blz. 14). De pastoors die hierdoor reeds gevleid zullen zijn, zullen zich verheugen, dat Ds. Rings ook hun persoonlijkheid complimenteert zowel bij hun eigen werk als in hetgeen zij voor de Noordamerikanen hebben gedaan.

Voorts maakt Ds. Rings melding van de grote toeneming van het aantal Methodisten.

Een lange beschrijving wordt gewijd aan het huwelijk en de dood teneinde den lezer ook enig idee van het volksleven der Arubanen te geven. Sprekende over de weinige echtscheidingen, die voorkomen (natuurlijk in vergelijking met U.S.A.) zegt de schrijver, dat de priesters „al het mogelijke doen om een verzoening te bewerkstelligen" in geval van conflict, maar dat zij wanneer deze poging faalt „aan de plaatselijke overheid adviseert echtscheiding te verlenen aan het paar." Geen priester zal dit laatste doen.

Verder schrijft Ds. Rings iets over de samenstelling van de bevolking. Het klinkt wat overdreven, wanneer men op blz. 17 leest, dat er in 1940 een fluctuatie in de bevolking was vanwege de internering op Bonaire van enkelen. Zo veel waren het er niet! En ook het aantal binnenkomende réfugié's was niet zó groot.

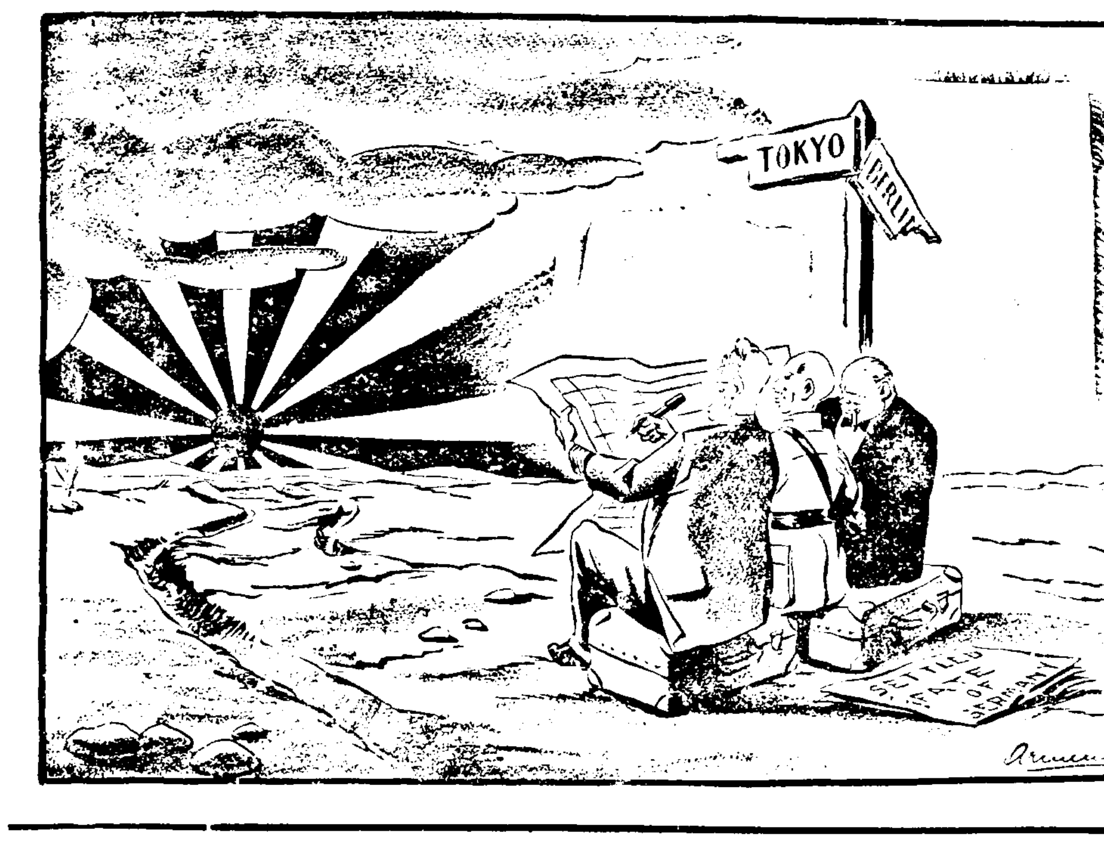
Voorts zegt de schrijver, dat temidden van de ten dele van Indiaanse origine stammende bevolking nog 5000 negers wonen, die vooral van St. Maarten, Barbados en Saba komen, maar die als gevolg van de „andere omgeving dan die der negers in de Verenigde Staten een flinke mate van ontwikkeling en keurige manieren tonen", een compliment, dat men wel eens duidelijk mag onderstrepen (blz. 18).

Na nog enig idee gegeven te hebben van Oranjestad, van St. Cruz, Sabaneta (de vroegere hoofdstad, die in 1796 naar de Playa verlegd werd, welke in 1830 Oranjestad werd genoemd), San Nicolas, de huizenbouw (die volgens Ds. Rings ook al veel beter is dan de huizen bij soortgelijke bevolkingslagen in de Verenigde Staten), vertelt de schrijver iets van het klimaat, de flora en de fauna (zeer juist is in dit verband voor vreemdelingen, die onwillekeurig verband leggen tussen tropen en tijgers, de mededeling, dat deze niet voorkomen), de schoenervaart, luchtvaart (de onvolprezen K.L.M. krijgt een extra pluim blz. 24).

In een hoofdstuk „Arubaanse industrieën" worden behandeld: goud, phosphaat, aloë vlechtkunst en koralennijverheid. De olie krijgt een afzonderlijk hoofdstuk, alles keurig, zij het beknopt gedocumenteerd. „Aruba's Little America" wil een indruk geven van de Lago-kolonie en tenslotte wordt Aruba's oorlogsinspanning nagegaan.

Een aardig en handig boekje, eerlijk en bovendien zeer vlot geschreven. Maar zeer goed begrijpen wij Ds. Rings' verzuchting op blz. 17 „there are no historical records". Neen, dominee, daar heeft men hier nooit aan gedaan. Die gingen en gaan weg. Maar des te hartelijker compliment aan den schrijver, wiens boekje wel kleine onjuistheden en feilen toont, maar die er in slaagde den vreemdeling een indruk van Aruba te geven, „the golden gem of the Caribbean, this is Aruba" (blz. 5).

[1]) Verkrijgbaar bij Fanny's Shop, San Nicolaas, Aruba, ƒ 2.— per stuk.

A r u b a.

ROOKZAKEN.

Verleden Dinsdag 1 Februari waren de zg. rookzaken tegen Lago Oil & Transport Co. Ltd. **wederom voor het gerecht in eerste aanleg op Aruba. Er** zou uitspraak worden gedaan, doch door de rechter-plaatsvervanger — wegens afwezigheid van den rechter Mr. Henri A. J. Gijsen —werd de uitspraak nader uitgesteld tot op 2 Mei 1944.

Deze zaken zijn een zestiental civiele vorderingen die door verschillende personen wonende ten Westen van de fabrieken van de Lago Oil Co. te San Nicolaas tegen laatstgenoemde zijn ingesteld terzake onrechtmatige daad, daarin bestaande dat door de acidplant van de Lago Oil Co. rook, stank en gassen werden verspreid over de percelen van de personen wonende ten Westen van de raffinaderij, die aan die mensen overlast bezorgden en wel in die mate dat het bewonen van hun percelen bemoeilijkt werd.

In 1935 werden als „test-case" drie zaken tegen de Lago Oil Co. ingesteld welke drie zaken na een langdurige procedure in eerste aanleg in 1941 zijn geëindigd met veroordeling van de Lago Oil Co. tot betaling van schadevergoeding, doch een aanzienlijk minder bedrag dan gevorderd werd. Niettemin heeft de Lago Oil Co. hiertegen geappelleerd en thans zijn deze drie proefzaken nog in behandeling bij het Hof als hoogste instantie.

Inmiddels zijn deze zestien vorderingen in 1941 ingesteld, en na de gewone procesgang van eis, antwoord, repliek en dupliek, staan deze zaken thans voor vonnis.

Volgens schatting, loopt de schade van de gezamenlijke belanghebbenden op tot een totaal bedrag van ongeveer ƒ 1.000.000.— (zegge: een millioen gulden).

In deze zaken, treedt practizijn Lodewijk O. Lampe op voor de eisers, terwijl de Lago Oil Co. als gedaagde wordt vertegenwoordigd door den practizijn Mr. Sylvius G. C. van der Veen Zeppenfeldt.

VOETBALKAMPIOEN 1943.

Ter uitreiking van de prijs voor de voetbalkampioen van Aruba 1943, de Hollandia, werd verleden Zondag 30 Januari een zg. vriendschappelijke voetbalwedstrijd georganiseerd tussen het elftal van Hollandia en een Militair elftal.

Het Lago-sportpark kreeg bij die gelegenheid een tamelijk groot aantal bezoekers, voornamelijk Hollandiagezinden, die kwamen kijken hoe het kampioen-elftal hun tegenstanders zouden inmaken. Allen kregen een grote teleurstelling toen het militaire elftal de verschillende van Hollandia bleek te zijn. Bij de rust reeds was de stad 2—0 in het voordeel van het Militaire elftal. Na de rust ontaardde het spel in een al te forse wedstrijd, met het ongelukkig gevolg dat de keeper van het Militaire elftal een lelijke blessure opliep, waarna de wedstrijd werd gestaakt. Bij de staking was het Militaire elftal in het voordeel met 3 — 1.

Aan de kampioen werd, na vervoer van het slachtoffer naar het hospitaal, de wisselprijs uitgereikt. Deze wisselprijs is een zeer mooie schild, die indertijd door wijlen Capain R. Rodger ter beschikking is gesteld voor de Aruba-kampioen.

Het Lago-elftal van 1930 1931 heeft voor het eerst daarop beslag weten te leggen, daarna het Eagle-elftal in 1934, vervolgens heeft het bekende R.C.A. elftal voor vijf jaar als kampioen daarop recht gehad. Er zijn op dit schild, medailles bevestigd 24 in totaal, waarop ieder jaar de naam van de eigenaar wordt gegraveerd. Wanneer al die 24 medailles gegraveerd zijn, komt de schild toe aan de club die de meeste medailles op haar naam heeft.

Ook werd aan het Militaire elftal — als overwinnaar van de wedstrijd — een mooie beker uitgereikt.

RAAD VAN POLITIE.

De vergadering van de Arubaanse Raad van Politie, die op verleden Woensdag 2 Februari zou plaats vinden, kon geen doorgang vinden wegens ongesteldheid van den Heer Gezaghebber, die Voorzitter is van de Raad van Politie.

De vraag is gerezen of er geen plaatsvervanger is voor den Gezaghebber, die dan als waarnemend Voorzitter van de Raad van Politie had kunnen optreden.

POLITIE-BERICHTEN.

Over vandalen, dronken mensen en zakkenrollers.

Op 24 Januari had op de hoofdverkeersweg te Savaneta een aanrijding plaats tussen vrachtwagen 1074-A, bestuurd door L.H.H., en bestelwagen 1145-A, bestuurd door W.H.M. Beide motorrijtuigen werden beschadigd. Er was in dit geval vermoedelijk sprake van het onverwacht stoppen door een derde bestuurder, waardoor M. snel moest uitwijken, hetgeen een botsing tengevolge had. Naar de schuldvraag wordt door de politie een onderzoek ingesteld.

Op 24 Januari constateerde een politie-patrouille, dat op de Grensweg een in kenlijke staat van dronkenschap verkerend manspersoon lag, terwijl een ander persoon bezig was zijn zakken te doorzoeken, en daaruit waarschijnlijk reeds geld gehaald had en dit zich toegeëigend. De beschonken persoon, A.K., werd ter ontnuchtering in bewaring gesteld, terwijl de ander, genaamd F.K., ter verder onderzoek aan de recherche is overgegeven.

Op 25 Januari had te St. Nicolaas in de B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat een aanrijding plaats tussen auto 1401-A, bestuurd door O.E.S., en auto 912-A, bestuurd door C.L. Beide motorrijtuigen werden licht beschadigd. Proces-verbaal wordt opgemaakt tegen C.L., die niet in het bezit van een rijbewijs bleek te zijn.

In de nacht van 26 op 27 Januari werd door een politie-patrouille een sterke brandlucht waargenomen, komende uit de „Pilot-Bar" aan de B. v. d. Veen Zeppenfeldtstraat. Na zich toegang tot de zaak verschaft te hebben, bleek dat er kortsluiting was in de electrische geleiding van een flessenkoeler. Door de stroom af te sluiten werd verder brandgevaar voorkomen.

donker verdwenen te zijn.

Op 29 Januari werd des avonds, tijdens de voorstelling in de bioscoop „Cinelandia" door opgeschoten jongens 2 flessen naar binnen gegooid via onafgeschermde gedeelten van de wanden, waarbij de flessen aan scherven vielen tussen de bezoekers. Hoewel enige bezoekers door de scherven werden geraakt, werd niemand gewond. Bij achtervolging door de politie bleken de vandalen reeds in het

Direct na afloop van deze bioscoopvoorstelling ontstond op straat een vechtpartij tussen enige bioscoopbezoekers. De vechtenden werden door de politie van elkander gescheiden en proces-verbaal tegen hen opgemaakt.

Gedurende deze week werden 25 bestuurders van motorrijtuigen **gewaarschuwd ter zake het niet geheel in orde hebben van de verlichting** van hun motorrijtuigen zoals: geen achterlicht, onverlichte achter- nummerplaat, één brandende koplamp. Vier bestuurders werden gewaarschuwd terzake het niet bij zich hebben van hun rijbewijs. Twee personen werden ter ontnuchtering in bewaring gesteld na in kenlijken staat van dronkenschap op de openbare weg te zijn aangetroffen.

Luitenant Kolonel William E. Dyess (boven) van Albany, Texas, heeft de Japanse wreedheden aan den lijve ondervonden. Hij ontsnapte met twee andere officieren uit een gevangenenkamp in de Philippijnen. Dyess werd onlangs gedood bij een vliegongeval te Burbanck, Californië.

Dankbetuiging

Ondergetekende betuigt langs dezen weg haar hartgrondigen dank na **GOD** aan de **H. H. Doktoren, Hugenholtz, van de Sar, Wix,** voor het behoud van haar leven voorts aan de **Eerw Zusters en Verpleegsters** van het Sint Elisabeth Gasthuis voor hun liefderijke volle verpleging.

Georgine Gietel.

CONSUL VOOR NIEUW CALEDONIË.

De Nederlandse regering zal een consul benoemen voor het in de Stille Oceaan gelegen Franse eiland Nieuw Caledonië. Tot nu toe trad een zakenman als vice-consul op voor de 8000 Javanen, die op het eiland wonen.

DE BEGRAFENIS VAN MONDRIAAN.

Vele internationaal bekende kunstenaars woonden Donderdag te New York de begrafenis bij van den Nederlandsen schilder P. Mondriaan. Alfred Barr, directeur van het New Yorkse museum van Moderne Kunst noemde Mondriaan in zijn lijkrede den grootsten Nederlandsen schilder van de moderne tijd. Elink Schuurman, consul-generaal der Nederlanden te New York dankte voor de gastvrijheid die dezen Nederlandsen kunstenaar — die niet voldoende in zijn geboorteland begrepen werd — in de Verenigde Staten is geboden.

EEN BOMMENWERPER NAAR BENEDEN.

Een van de vijf bommenwerpers, die neergeschoten zijn door de Raf bij de Duitse aanval op Engeland, werd neergehaald door een Nederlandsen sergeant-vlieger van het Mosquito-jagers-eskader. De Nederlandse vlieger trof het Dornier-toestel en volgde het toen in zijn glijvlucht voortdurend schietend, tot de Duitser met volle bommenlading in zee stortte.

KEAKWA GEBOMBARDEERD.

Het vliegveld van Timika en het dorp Keakwa (Nederlands Nieuw Guinea) zijn door half-zware bommenwerpers aangevallen.

Curaçao.

VAN DE LAARSCHOT NAAR SUFFISANT.

Onze militaire medewerker, de eerste luitenant der Infanterie K.N.L., Emile C. J. M. van de Laarschot, de bekende oud-adjudant van den Gouverneur, is thans op Suffisant geplaatst in de actieve dienst. De Luitenant is daar toegevoegd aan Reserve-Kapitein George Seppen.

MILITAIR ZWEMBAD.

De Militaire Zweminrichting te Sint Michielsbaai zal op Zaterdag, 12 Februari as. te 16 uur officieel in gebruik worden gesteld.

VAN DE WALLE OP CURAÇAO.

Men deelt ons mede, dat de heer J. van de Walle, Hoofd van de Gouvernements-persdienst van Suriname morgen Woensdag as. 9 Februari, alhier zal aankomen en twee dagen op Curaçao zal doorbrengen.

DE P.A.A. LANDT OP CURAÇAO.

Toen het eerste vliegtuig van de Pan American Airways gisteren met een aanzienlijke vertraging op het vliegveld van Hato neerstreek zag ieder, die in de vliegwereld thuis is, dat het een gewoon vliegtuig betrof, zoals onze nationale K.L.M. er 25 in Nederland had en 15 in Indië. De D.C. 3 werd o.a. op de diensten tussen Amsterdam en verschillende Europese hoofdsteden, alsmede op de Indiëroute gebruikt. Was het vliegtuig dus geen biezonders, het feit, dat een buitenlandse luchtlijn Curaçao aandeed, wilde zeggen, dat hier de eerste stap gezet wordt op de weg die Curaçao zal maken tot internationaal luchtverkeerspunt. Ir. J. F. Groote, vergezeld van Adjudant Ivan Lansberg, was ter begroeting namens den Gouverneur aanwezig, de Consul der Verenigde Staten John F. Huddleston, Ir. Jan Noorduyn en Albert Troost, verder waren daar verschillende Heren Maduro, agenten van de P.A.A., enkele geestelijken, hoofdambtenaren en militairen en een gezellige roezemoes van mensen, die op binnenkomende of uitgaande vliegtuigen wachtten. Een kijkje op het kantoortje van de P.A.A. leverde nog niets op. daar er behalve een telefoon nog niets aanwezig was. Men vertelde ons evenwel, dat de P.A.A. zoveel mogelijk plaatselijk werkkrachten zal aanwerven, behalve voor het technische personeel, dat uit de Verenigde Staten zal worden gezonden. Herman de Man was druk doende een ooggetuige-verslag te geven voor degenen die door de radio het evenement mee wilden maken. Enkele aanwezigen kregen bovendien een uitnodiging voor de microphoon hun indrukken te geven.

Eindelijk daalde het toestel, dat zoals alle hier dalende toestellen met zijn dichtgemaakte raampjes meer op een vliegende doodkist lijkt, op de Curaçaose grond. Handen werden geschud, groeten uitgewisseld, wijn geschonken. De vlieger vertelde ons, dat hij Hato een mooi veld vond, doch dat het wat uit de wind gelegen was. Veel tijd had de man evenwel niet, want er moest veel gepakt en verpakt worden en na weinige ogenblikken zou het vliegtuig de reis voortzetten naar La Guayra. In het vliegtuig zijn 21 zitplaatsen, een keukentje e.d. De opschriften zijn in verband met de goede nabuurpolitiek ook in het Spaans gesteld. De plaatselijke vertegenwoordiger zeide ons, dat er op Curaçao meestal maar 2 of 3 plaatsen beschikbaar zullen zijn.

De K.L.M. was zo welwillend geweest grond- en ander personeel ter beschikking van de P.A.A. te stellen. Ook zorgde de K.L.M. voor de nodige materiële voorzorgen, en bediende de K.L.M. de telegraphische voorzieningen in de lucht teneinde het P.A.A.-vliegtuig te richten. Hoewel lastig voor de eigenlijke dienst had de K.L.M. ook haar eigen telefoonlijn afgestaan aan de Ciucom om de uitzending mogelijk te maken. Hier was weer een staaltje van K.L.M.-service, zoals ieder die met de K.L.M. in contact is geweest, die kent.

Toen de bemanning eenmaal aangekomen was, vond een kleine officiële plechtigheid plaats, waarbij de Heer Charles Maduro een toespraak hield. waarin hij opmerkte, dat de P.A.A. geen onbekende is op Curaçao, waar zij reeds 14 jaar geleden contact gezocht heeft. De Heer Maduro, die een vlotte, zowel als een goed gestelde toespraak hield, voorzag een aangename samenwerking, waaraan zeker niemand zal twijfelen; de naam der Maduro's staat daar borg voor. Na de toespraak begon het gezellige gedeelte en werd het toestel bezichtigd.

Voor de oorlog telde de wereld twee grote maatschappijen. Op het Westelijk Halfrond was de Pan American Airways nummer één, op het Oostelijke halfrond de K.L.M. De K.L.M. is echter veel ouder en 's werelds oudste luchtvaartonderneming voor passagiers, opgericht in 1919/'20. Eerst 7 jaar daarna kwam de P.A.A. Zou het tot een concurrentie gekomen zijn en dat zou het zeker toen de K.L.M. in 1934 ook het Westelijk halfrond koos, dan was het nog te bezien geweest, wie gewonnen zou hebben. Het is bekend, dat de K.L.M. de algemene reputatie had van de beste luchtvaartonderneming te zijn. De oorlog verschoof de kansen. De mooie grote toestellen van de K.L.M. werden in Indië overgedragen aan de militairen in Australië; tussen Londen en Lissabon vliegen er nog een paar. Had men gehoopt in Curaçao ook nieuwe te krijgen, hier kwam niets van, terwijl de P.A.A. — welke gelijk bekend de steun van invloedrijke personen in de Noordamerikaanse regering heeft — er wel kon kopen. Onze nationale K.L.M. verkeerde dus in een ongunstige positie en het zij hier met ere gezegd, dat onze overheid, met name Zijne Excellentie de Gouverneur, hier alles gedaan heeft om de nationale belangen te behartigen. Want hoewel de vliegtuigen van de K.L.M. veel sneller vliegen dan deze P.A.A.-vliegtuigen, is de aanblik van binnen iets comfortabeler. De Lockheeds 14 van de K.L.M. zijn 10% sneller en de Loadstars zijn 20% sneller dan de D.C. 3's. Wij zijn verheugd over het feit, dat Curaçao's belangrijkheid als internationaal verkeerspunt weer eens is gebleken, dat dit onder voor onze nationale belangen minder gunstige omstandigheden plaats vond is wel jammer, doch wij zijn er zeker van, dat de K.L.M. eens in staat zal zijn te concurreren. „Holland leeft weer, Holalnd streeft weer" was het randschrift van een van de herinneringsborden ter gelegenheid van een of andere pioniersvlucht van de K.L.M. gemaakt. Wij zijn ook nu nog trots op de K.L.M., die hoe verkleind ook, nog immer de trotse naam van Nederland hoog houdt. Zij zal die naam hoog blijven houden, ook straks weer als zij haar oude roem zal doen herleven.

KOLONIALE POSTSPAARBANK.

Over de maanden October en November.

In de maand October 1943 werd er op het eiland van het Staatsdeel Curaçao *f* 127.405.12 ingebracht op de Koloniale Postspaarbank en *f* 45.075.36 terugbetaald. Het gespaarde kapitaal vermeerderde dus met *f* 82.329.76.

In de maand November 1943 werd er op alle eilanden van het Staatsdeel Curaçao *f* 128.199.75 ingebracht op de Koloniale Postspaarbank en *f* 55.203.60 terugbetaald. Het gespaarde kapitaal vermeerderde dus met *f* 72.996.15. Tijdens de eerste elf maanden van het jaar 1943 spaarden de bewoners van het Staatsdeel Curaçao op de Koloniale Postspaarbank *f* 1.424.618.60 in 6886 inlagen. Dat is gemiddeld ruim *f* 200 per inlage.

Door de Koloniale Postspaarbank werd over deze periode terugbetaald *f* 361.071.05. Dat is gemiddeld per keer terugbetaald ongeveer *f* 175.

Het door de bewoners van het Staatsdeel Curaçao gespaarde geld op de Koloniale Spaarbank vermeerderde dus tijdens de eerste elf maanden van het jaar 1943 met *f* 1.063.547.55.

Ons Koninkrijk.

PRINSES JULIANA TE SEATTLE.

Donderdag heeft Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana een bezoek gebracht aan de Boeingfabrieken te Seattle. In het Olympic Hotel ontving de Prinses de pers en gebruikte er nadien met den Nederlandsen Consul en mevrouw Van der Spek het middagmaal; een ruiker van witte en rode tulpen samengebonden met een rood-wit-blauw lid werd door een Grieks meisje, Kiky Carras, namens het „United Nations Committee" der Prinses aangeboden. De Prinses heeft ook een bezoek gebracht aan de schipbrug van het Washington-meer en de Washingtonse universiteit.

's Avonds had een ontvangst plaats in de Nederlandse club en velen hadden tranen in de ogen toen de Prinses een toespraak in het Nederlands hield en allen dankte voor de edelmoedigheid, waarmee zij de zaak van Nederland steunen. Zij drukte ook Haar grote voldoening uit over Haar bezoek aan de westkust, waar iedereen vriendelijk en gastvrij is. Zij besloot Haar toespraak met de woorden: „Wij moeten volhouden tot wij de oorlog en de vrede gewonnen hebben". De Prinses onderhield zich met vijf meisjes in Nederlands costuum, die Haar bloemen aanboden en drukte vervolgens alle aanwezigen de hand.

De Prinses is van Seattle naar Victoria vertrokken, waar Zij Vrijdag aankwam. Na de erewacht in ogenschouw te hebben genomen, begaf Zij zich naar het Gouvernementspaleis, waar Haar de Koninklijke suite werd toegewezen; hier verbleven ook Koning George en Koningin Elizabeth in 1939. 's Avonds had in het Gouvernementspaleis een receptie plaats.

Prinses Juliana wordt o.a. Woensdag, op Haar terugreis naar Ottawa, te Calgary verwacht. Calgary ligt in Alberta (Canada); zowel in de stad zelf als in de omgeving wonen vele Nederlanders.

NIEUWE APOSTOLISCH ADMINISTRATOR.

Pater J. Grent, Overste van de Katholieke Missie van Westelijk Nieuw Guinea is benoemd tot Apostolisch Administrator van het onbezette gebied van het Apostolisch Vicariaat van Nederlands Nieuw Guinea met Merauke als residentie. Terzelfdertijd wordt bericht, dat het aantal doden en gewonden onder de Missionarissen waarschijnlijk groter is, dan men veronderstelde. 11 Priesters en 4 missiebroeders arbeiden nog steeds in het bezette gebied, ondanks de verniellng van de meeste missie-gebouwen.

NEDERLANDSE SCHEPEN BESCHIETEN ITALIAANSE KUST.

Eenheden van de Nederlandse en de Franse vloot hebben de Italiaanse kust in de nabijheid van Formia gebombardeerd.

NEDERLAND EN PORTUGAL.

De gewezen Minister-President van Australië, R. Menzies, leider van de oppositie verklaarde in het Australische „Institute of political Science" dat militaire en economische samenwerking met de Nederlanders en de Portugezen noodzakelijk is om de vrede te waarborgen in de Stille Oceaan. Hij was van oordeel, dat zolang de clausule blijft bestaan van de meest bevoorrechte natie het onmogelijk is soepele handelsbetrekkingen te onderhouden, zelfs tussen slechts twee landen. Australië moet in de eerste plaats nauwe samenwerking hebben waarop het vertrouwen kan en die deel uitmaken van het Australische verdedigingsstelsel en in de tweede plaats moet de levensstandaard van alle landen — ook Japan — zodanig zijn, dat de handel zich vreedzaam kan ontwikkelen en zich demonstreert als beter de menselijke behoeften beantwoordend dan aanvallen.

„Wij willen, „besloot Menzies" een groep landen in de Stille Oceaan, die onderling handel drijft.

Dit zou de arbeid van Nederland in Indië benadelen. Een grotere onafhankelijkheid echter zal de betrekkingen verbeteren en beide landen ten voordeel strekken. Ook zal de oorlog van grotere solidariteit tengevolge hebben van Nederlanders en Indiërs. siërs.

„Vrij Nederland" schrijft: „De bezetting heeft ons beter de drang der Indiërs naar vrijheid doen begrijpen." Het blad juicht een zekere onafhankelijkheid van Nederlands-Indië toe.

HET CARAIBISCH GEBIED. II

Een vlugge Kruistocht door de Caraïbische Zee.

Door een misverstand zijn inleidende woorden gisteren niet geplaatst. Zij volgen thans nog:

Het Caraïbisch gebied is een van de meest vitale punten in het wereldverkeer. Ook op Curaçao wordt er thans het nodige over gesproken, omdat Curaçao's toekomst met die van het Caraïbische gebied samenhangt. Wij publiceren hier thans de brochure van Dever Allen **„The Caribbean Laboratory of world cooperation"**, uitgegeven door de „League for industrial democracy" te New York, die hiervoor haar gewaardeerde toestemming verleende. — Red. Amigoe.

Samengepakt in het Caraïbische gebied is het grootste gedeelte van de rassen en nationaliteiten van de gehele wereld. Politieke belangen van Groot Britannië, Frankrijk, **Nederland** en de Verenigde Staten werden daarheen gevoerd op de vloedgolven van de geschiedenis, of soms op vergeten kabbelingen. Dit tropische schier-meer wordt begrensd door Cuba, Haïti, de Dominicaanse Republiek, Colombia Venezuela, Panamá, Costa Rica, Nicaragua, Honduras, Brits Honduras, Guatemala en Mexico.

Cuba, om een welsprekend voorbeeld te nemen, heeft onder zijn 4.000.000 inwoners ongeveer 300.000 Spaanse burgers, een grote Chinese kolonie, wat Japanners, millioenen blanken, voor het grootste deel, doch niet uitsluitend van Spaanse afkomst en mogelijk 1,5 millioen Negers — hoewel, zoals Dr. Rayfort Logan, de Neger-geleerde heeft gezegd van Latijs-Amerika in het algemeen, het vraagstuk bemoeilijkt wordt door de onmogelijkheid om te bewijzen, wie, naar de kenmerken vastgesteld in de Verenigde Staten, precies Negers zijn.

Trinidad heeft een bevolking van 425.000, bestaande uit Negers, ongeveer 140.000 Oostindiërs en blanken van Spaanse, Engelse, Franse en Portugese afkomst. Een eilandje van de Kleine antillen, **St. Maarten,** met een oppervlakte van slechts 38 vierkante mijl[1]), behoort voor ongeveer gelijke delen aan Nederland en Frankrijk; deze idyllische schikking, ook te danken aan de strategische onbelangrijkheid van het eiland, is ten dele verantwoordelijk geweest voor dit voorbeeld van **300 jaar ononderbroken vrede.** Er wonen Indianen en Denen, Armeniërs en Turken en Corsicanen. Er wonen sommige mensen, die vele rassen in zich verenigen. Er zijn ontelbare talen in dit door de golven omspoeld Babel: en ieder heeft haar eigen ongelofelijke verwisselingen, intonatie en eenvoudige vindingen.

Engeland bezit hier, met terzijde stelling van de Bahama eilanden, die vaak foutief tot het Caraïbische gebied gerekend worden, een verbazingwekkend aantal economische buitenposten. Er zijn Barbados, Jamaica, Dominica Trinidad en Tobago. Er is Nevis, het oude tehuis van Alexander Hamilton. Er zijn het romantisch klinkende Carricou, Grenada, Antigua, Montserrat, Redonda en Barbuda. Er ijn het vroom-klinkende St. Kitts, St. Peter's, St. Lucia en St. Vincent. Er zijn de Caymans, de Zwanen Eilanden en honderd en andere vlekken op de kaart, sommige groen, sommige dor. Er is British Honduras, dat Mexico graag zou willen hebben, en waarvan Guatemala halsstarig beweert, dat het van hem is. Er is een ketting van eilanden, waaronder Tortola, Sombrero, Anegada, Gorda, Thatch enz., die de Britse Virgin Eilanden vormen, en die eens door een lid van het Parlement werden omschreven als „ergens ver van het eiland Man".

Op Antigua, St. Lucia, Jamaica en Trinidad zijn de nieuwe, door Noord-Amerika geleende, bases, gelegen, die andere geleende en oudere bases in het Westen en het Noorden aanvullen.

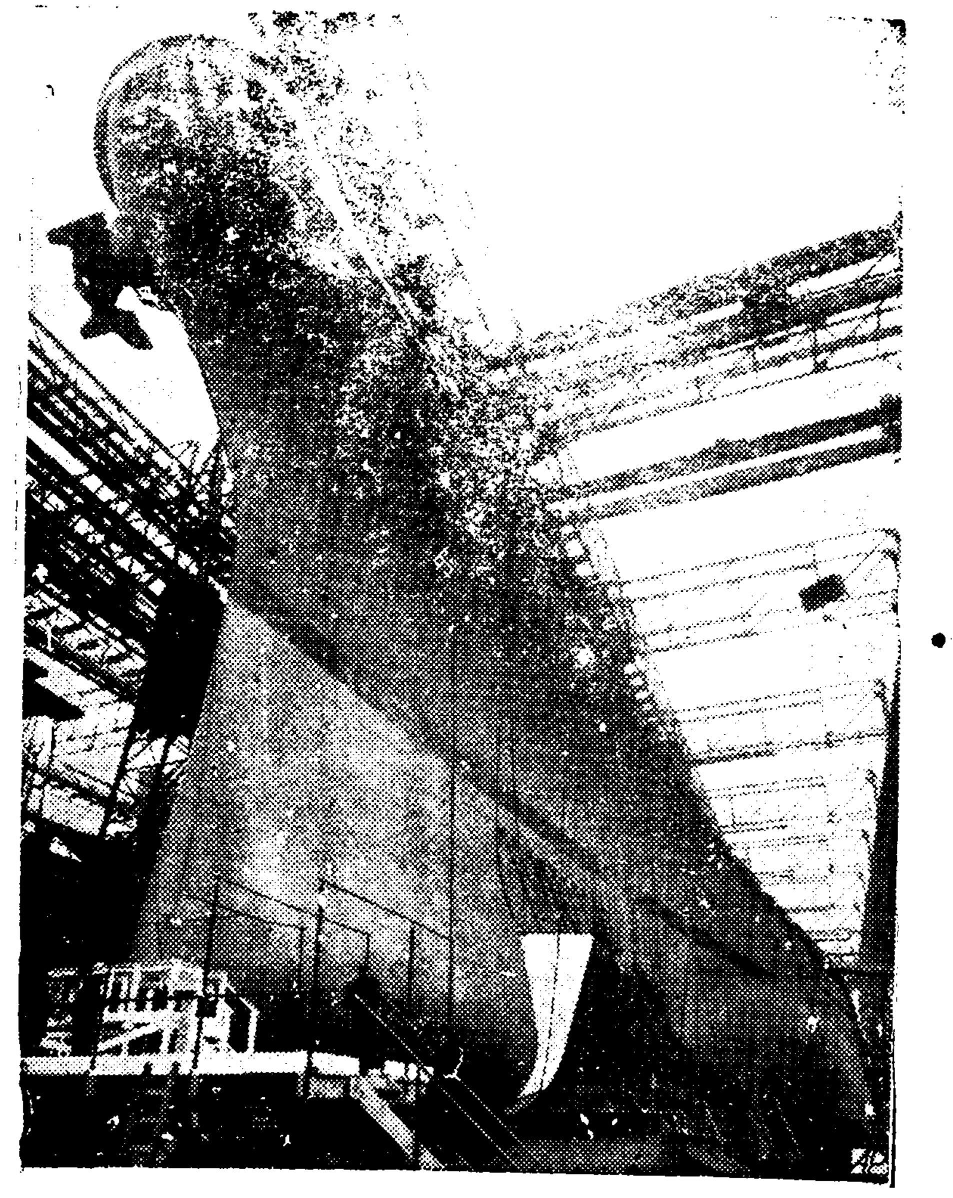
Oppervlakkig gezegd zijn de Noordamerikaanse belangen geconcentreerd in een betrekkelijk klein aantal koloniën — de Virgin Eilanden, van Denemarken gekocht in 1916; en Puerto Rico verkregen gedurende de Spaans-Noordamerikaanse oorlog. Maar iedereen weet, dat niet een deeltje van dit gehele gebied buiten de behoeften, hoop, vrees en het verlangen van Noord-Amerika kan blijven: zelfs de edelste politiek van anti-imperialisme en zelfzuchtigheid eist van ons geen geringe verantwoordelijkheid voor het welzijn van de landen, die de grenzen vormen van deze internationale zee. Want zelfs deze naburige naties zelf ofschoon zij hopen, dat de krachtige methoden, die wij eens gebruikten, niet terug zullen keren, wensen niet minder vurig een actieve vriendschap en economische samenwerking. Gebrek aan zorg voor hen, in handel en sociaal welzijn, zou in de komende jaren wel schadelijk kunnen zijn. Want hoe een goede of slechte nabuur de Verenigde Staten ook kunnen zijn, wij zullen altijd de „Grote Nabuur" moeten blijven.

Het Caraïbische Gebied is een gebied, rijk aan voortbrengselen, menselijke verscheidenheid, kleurrijke geschiedenis, schilderachtige legende, en klimaat. De eilanden hebben olie-bronnen en missen minerale rijkdom, behalve ijzer, chroom en bruinsteen van Cuba en de veelbelovende bauxiet voorraden, onlangs in Jamaica ontdekt. Maar Mexico is een schatkist van mineralen: Colombia is 's werelds grootste producent van platinum; in Venezuela sijpelt de olie uit de grond; en er is uitwisseling van producten, ofschoon niet in voldoende mate, tussen de eilanden en het vasteland.

Het Caraïbische gebied is ook rijk aan armoede, degradatie, zelfzuchtige exploitatie van buiten en binnen uit, afzondering en moorddadige onenigheid. Zeerovers hebben zich verborgen in de blauwe havens; ontsnapten hebben vrede gezocht in de zon-doordrenkte havenplaatsen. Land-monopolisten en maatschappijen met toezicht over grote plantages zijn op de voorgrond getreden in het economische leven. [illegible] de elementaire sociale vooruitgang, die met wisselende snelheden voortging in de meeste delen van de wereld gedurende de laatste halve eeuw, kwam hier, als hij kwam, slechts als een gunstige bries, maar blies nooit gestadig en met helende kracht, zoals de gezegende passaat.

Weinigen zouden hebben durven voorspellen, zelf maar 12 jaar geleden, dat in 1942 de regeringen van Groot Britannië en de Verenigde Staten samen zouden gaan op een wetenschappelijke, zorgvuldig voorbereide kruistocht, om de economische zekerheid van de terneergedrukte Caraïbische bevolking op te bouwen. Men hoopt, dat als resultaat van de onlangs in beweging gestelde krachten, de Portorikeinse suikerriet-snijder, de schildpadvisser van de Caymans en zelfs indirect de magere, oude, Chinese pinda-verkoper van het moderne Prado in Havana vooruit kunnen zien naar een blijvende verbetering. Men kan in de komende jaren gelegenheden voorbij laten gaan doch dit behoeft niet het geval te zijn het Engelse en Noordamerikaanse volk wordt ingelicht over wat er gedaan wordt en waarom.

[1]) ± 110 km², het Zuidelijke Nederlandse gedeelte is met inbegrip van 7 km², binnenwateren 40 km². — Red Amigoe.

Het machtige slagsehip „Missouri" van 45.000 ton, dat Zaterdag een week geleden te Brooklyn te water gelaten werd. Dit Noordamerikaanse schip, waarvan de bouw begon op 6 Juni 1941, wordt reeds „het machtigste slagschip van de wereld genoemd,

BONAIRE.

CUNUCU-NAMEN.

Hoe kleiner land, hoe groter heren. De eerste groot grondbezitters vonden hun eigendom zo uitgestrekt, dat zij het bij voorbaat een naam gaven van een groot land. Zo ontstonden cunucu-namen als Colombia, Brazilië, Venezuela, America (toe maar'), Bolivia, Guatemala, Lima, Borneo (thans Karpata genoemd).

Kleinere cunucu's dragen heel andere namen. Zeer vaak zijn hun benamingen aan de godsdienst ontleend. Zo komen heiligennamen voor als San Bicente, San Maria, San Hosé, Santa Rosa, San Pedro San Marco, San Antonio, Santa Teresita, San Lorenzo, Santa Barbara, San Carlos, San Bernardo, Santa Clara, Santa Lucia, Santa Anna, San Lucas, San Guan, San Nicolaas. Ander religieuze namen zijn: Jerusalem, Bethlehem, Palestina, Dios mira nos (God zie op ons neer), **Jesus, Gloria Maria, Tres Cruz** (De drie Kruisen), Santa Fé (Het heilige Geloof), Gracia na Dios(Gode zij dank), Santa Cruz, Paradijs, Dios cu nos (God zij met ons).

Een zeeman, die de zee verlaat om van zijn verdiende centen een stuk gronds te kopen, houdt ervan zijn cunucu te noemen naar de boot waarop hij voer, of de vreemde plaats, waar hij lang werkte. Op deze wijze ontstonden Misoa, Burutu, Tokio, Rotterdam.

Verder zijn er nog vele benoemd naar toevallige omstandigheden maar daarover een andere keer.

DE PLANTAGE AMERICA.

I. Ramirez-Herrera zendt ons een lange brief, waarin zij haar verontwaardiging uit over hetgeen geschreven werd ten aanzien van de benaming van de plantage America. Zij blijkt het compliment, haar vader gegeven door onze opmerking, dat hij niets op had met de sleur van de mensen en een heel biezondere naam voor zijn plantage bedacht, niet begrepen te hebben en daarom willen wij dit ter voorkoming van misverstand nog even duidelijk maken. De schrijfster concludeert geheel ten onrechte dat wij haar vader belachelijk hebben gemaakt, terwijl hij zich niet verdedigen kan, omdat hij dood is: Het tegendeel is waar, na al hetgeen ons omtrent uw vader verteld werd in verband met zijn grote milddadigheid voor de kerk op Bonaire zouden wij het al heel onwaardig gevonden hebben zelfs maar een slechte gedachte over uw vader te hebben, laat staan deze te uiten. Toen er al plantages Bolivia, Brazilië, Colombia, Guatemala, Lima waren was het een leuke gedachte om er ook een America te noemen: dat is wel wat fantastisch, maar zijn dat meestal niet de meest originele mensen, anti-sleur mensen, oorspronkelijke geesten. U hebt ons werkelijk geheel verkeerd begrepen en wij hopen, dat deze uiteenzetting nu duidelijk gemaakt heeft, dat wij het tegendeel bedoelden van iemand belachelijk te maken.

WERELDNIEUWS

CHILI EN LEKENRETRAITES.

Blijkens gegevens uit Talca (Chili) neemt de belangstelling voor lekenretraites in Chili steeds meer toe. De encycliek Mens Nostra van Pius XI diende als richtlijn voor deze geestelijke oefeningen als oplossing van moderne euvelen.

ONTMANNINGSWET IN COLOMBIA AFGESTEMD.

Een wet op het ontmannen van gedegeneerden werd bij eerste stemming afgestemd in het Colombiaanse Huis van Afgevaardigden. Alle bladen te Bogotá, ook de niet-katholieke, waren felle tegenstanders van de wet.

DUITSE DICHTKUNST IN 1943.

Gerhard Schuman, een schrijver uit de Nazie-partij, wiens werk verschillende malen door het Duitse ministerie van Propaganda gepreen werd en die lid van de stormtroepen en luitenant in het leger is, begint zijn gedicht „Ein Mann allein" als volgt:

In Frankreich sangen wir Lieder.
In Russland wurden wir stumm.
Vor uns schritt schweigend das Grauen.
Manchmal sah es sich um.

De angst die in het hart van het „gepantserde volk" — zoals Baldur von Schirach placht te zeggen — sluipt, komt heel sterk en direct tot uiting. Er zijn somwijlen bekentenissen van een verassende moed of kinderlijkheid. Een voorbeeld hiervan:

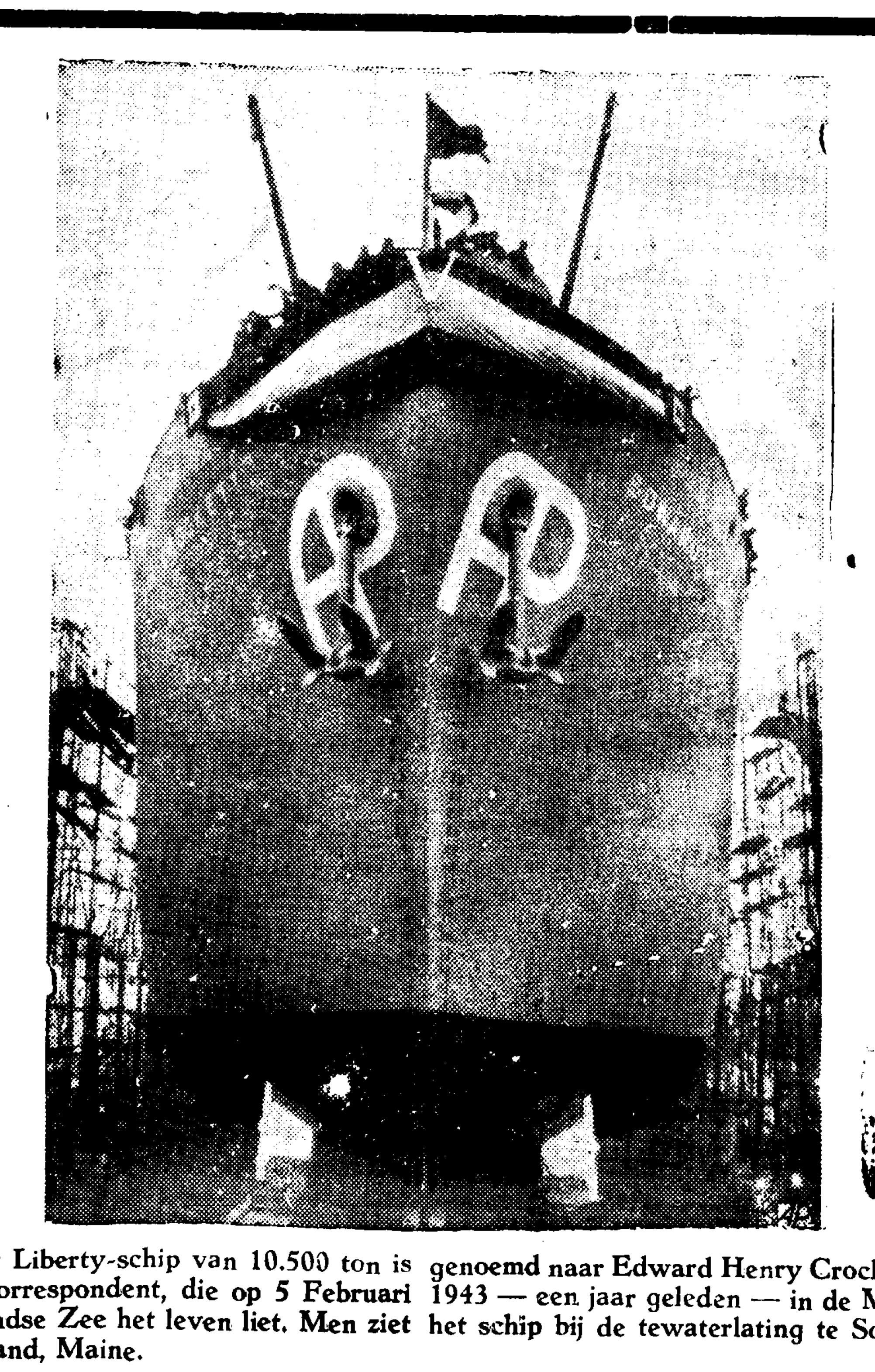
Und unser Wort,
So lang gewöhnt zu lügen,
Es taugvt nicht mehr
Zum heiligen Gesang.

Waarschuwing.

DE DIRECTEUR VAN DEN LANDSWATERVOORZIENINGSDIENST brengt hierbij ter kennis van de aangeslotenen op de waterleiding, dat indien de betalingen der verschuldigde gelden voor waterlevering tot en met December 1943 niet aangezuiverd zijn op UITERLIJK 1 MAART 1944, door den Koloniaal Ontvanger daarna, behalve het bedrag van f 1.— voor aanmaningskosten (art. 20 sub 2 van de voorwaarden waterlevering) voorts alle kosten van vervolging in rekening zullen worden gebracht. Ook de waterlevering zal met dien datum worden stop gezet.

Noordamerikaanse vliegtuigen beschermen een convooi, dat op weg is naar Kaap Gloucester (Nieuw Britannië). De invasie door Noordamerikaanse troepen vond daar plaats op 26 December 1943.

Dit Liberty-schip van 10.500 ton is genoemd naar Edward Henry Crockett, AP-correspondent, die op 5 Februari 1943 — een jaar geleden — in de Middellandse Zee het leven liet. Men ziet het schip bij de tewaterlating te South Portland, Maine.